

Załącznik nr 4 do zarządzenia wewnętrznego nr 35/2025
Dyrektora Miejskiego Zespołu Żłobków w Lublinie z dnia 31.12.2025 r.

PLAN
OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY
W ŻŁOBKU NR 4 W LUBLINIE
KOLOROWE NUTKI

I. WSTĘP

Żłobek nr 4 funkcjonuje w oparciu o akty prawne oraz dokumenty regulujące podstawowe warunki opieki nad dziećmi. Dokumentacja formalna i merytoryczna żłobka jest podstawą spójności działań całego personelu. Dzięki temu zespół zna cele, zadania oraz ważne dla wszystkich wartości w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną. Dokumentacja żłobka jest podstawą do rozwijania pracy placówki i określa działania w nim podejmowane w celu spełnienia standardów o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r., poz. 2121).

Plan opracowano w oparciu o:

- Art. 6c ustawy z dnia 4 lutego o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2024 r. poz. 338, 743 i 858);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1882).

Wizytówka - Żłobek nr 4 w Lublinie

Placówka wchodząca w skład Miejskiego Zespołu Żłobków w Lublinie

ul. Puławska 7, dzielnica Wieniawa

Placówka funkcjonuje w strukturze **Miejskiego Zespołu Żłobków w Lublinie**, co gwarantuje wysoki standard opieki, nowoczesne podejście do wychowania i pełną zgodność z miejskimi oraz ogólnopolskimi normami jakości.

Lokalizacja

Żłobek nr 4 mieści się przy **ulicy Puławskiej 7** w dzielnicy **Wieniawa** – jednej z najlepiej skomunikowanych i rozwiniętych części Lublina. To doskonała lokalizacja zarówno dla mieszkańców pobliskich osiedli, jak i dla rodziców dojeżdżających z innych części miasta.

Placówka znajduje się w cichej, zielonej okolicy, z dala od intensywnego ruchu ulicznego, co sprzyja bezpieczeństwu i komfortowi najmłodszych. W bezpośrednim sąsiedztwie naszego żłobka znajdują się zarówno przedszkole, jak i szkoła podstawowa. Takie usytuowanie sprzyja płynnej kontynuacji edukacji dzieci na kolejnych etapach rozwoju, w dobrze znanym i bezpiecznym otoczeniu. W bezpośrednim otoczeniu żłobka znajdują się tereny zielone oraz zabudowa mieszkaniowa, co tworzy spokojne i przyjazne środowisko do codziennego funkcjonowania placówki.

Bliskość komunikacji miejskiej

Żłobek znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie kilku przystanków autobusowych, co zapewnia **dogodne połączenia z różnymi częściami Lublina**. Odległości do najbliższych przystanków:

- **Spadochroniarzy** – 199 m
- **Puławska** – 239 m
- **Rondo Krwiodawców** – 253 m
- **Popieluszki** – 285 m

Lokalizacja zapewnia **łatwy i szybki dojazd** dla rodziców zarówno poruszających się samochodem, jak i korzystających z transportu publicznego.

Parking

Dla komfortu rodziców przy żłobku znajduje się **parking z miejscami postojowymi**, co umożliwia **bezpieczne i wygodne** odprowadzanie oraz odbieranie dzieci – bez potrzeby szukania miejsca do zaparkowania w okolicy.

Otoczenie

Placówka dysponuje dużym, ogrodzonym ogrodem z placem zabaw, który stanowi naturalne przedłużenie przestrzeni edukacyjnej i rekreacyjnej. Bliskość terenów zielonych dodatkowo wpływa na przyjazną atmosferę i zachęca dzieci do codziennej aktywności na świeżym powietrzu.

Dyrektor Żłobka

Naszą placówką kieruje dyrektor z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dziećmi oraz z ogromnym zaangażowaniem w życie żłobka. To osoba, która z pasją i odpowiedzialnością czuwa nad codziennym funkcjonowaniem placówki, troszczy się o bezpieczeństwo i dobrostan dzieci, wspiera zespół wychowawców oraz aktywnie współpracuje z rodzicami i opiekunami. Dzięki otwartości, profesjonalizmowi i empatii, tworzy przyjazne i wspierające środowisko dla całej społeczności żłobka.

Godziny pracy dyrektora:

Poniedziałek – Piątek: 8:00 – 16:00

Wtorki (dyżur popołudniowy): 9:00 – 17:00

Dane kontaktowe:

Telefon: 81 533 88 29

E-mail: nr4@zlobki.lublin.eu / ewelina.szostek@zlobki.lublin.eu

Charakterystyka placówki

Żłobek nr 4 wchodzący w skład Miejskiego Zespołu Żłobków w Lublinie zapewnia opiekę dla **109 dzieci** w wieku od 20. tygodnia życia do ukończenia 3. roku życia. Placówka funkcjonuje w strukturze czterech grup wiekowych, dostosowanych do rozwoju psychofizycznego dzieci:

- **Grupa I** – 26 miejsc
- **Grupa II** – 33 miejsca
- **Grupa III A** – 25 miejsc
- **Grupa III B** – 25 miejsc

Każda grupa prowadzona jest przez wykwalifikowany personel – opiekunki dziecięce – posiadające doświadczenie w pracy z najmłodszymi dziećmi, zgodnie z obowiązującymi standardami opieki i wychowania.

Wyżywienie

Placówka dysponuje **własną kuchnią**, w której codziennie przygotowywane są świeże, pełnowartościowe posiłki zgodne z zaleceniami żywienia dzieci w wieku żłobkowym. Nad jadłospisem czuwa **dietetyk**, który dba o zbilansowaną dietę oraz dostosowanie posiłków do indywidualnych potrzeb żywieniowych dzieci, w tym alergii pokarmowych i zaleceń lekarskich.

Współpraca ze specjalistami

Dla zapewnienia kompleksowej opieki nad dziećmi żłobek współpracuje z wykwalifikowanymi specjalistami:

- **psychologiem dziecięcym**, który wspiera rozwój emocjonalny i społeczny dzieci oraz służy pomocą rodzicom w sytuacjach wymagających konsultacji,
- **położną**, która wspiera personel oraz rodziców w zakresie opieki i zdrowia małych dzieci.

Bezpieczeństwo dzieci

Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci jest dla nas priorytetem we wszystkich aspektach funkcjonowania placówki.

W Żłobku nr 4 obowiązują wysokie standardy bezpieczeństwa, które obejmują zarówno organizację przestrzeni, jak i nadzór nad dziećmi:

- **Monitoring wizyjny** – sale, w których przebywają dzieci, objęte są wewnętrznym monitoringiem. System kamer pozwala na bieżącą kontrolę sytuacji przez upoważniony personel i stanowi dodatkowe zabezpieczenie w zakresie ochrony dzieci.
- **Oddzielne wejścia dla każdej grupy** – każda z czterech grup wiekowych posiada **osobne, niezależne wejście** do swojej części placówki. Takie rozwiązanie pozwala na:
 - ograniczenie kontaktów między grupami (ważne zwłaszcza w sezonie infekcyjnym),
 - zwiększenie bezpieczeństwa sanitarnego i organizacyjnego,
 - usprawnienie przyprowadzania i odbierania dzieci przez rodziców.
- **Stala kontrola dostępu** – wejścia do żłobka są zabezpieczone i nadzorowane przez personel. Osoby nieupoważnione nie mają możliwości swobodnego poruszania się po terenie placówki.

Żłobek Nr 4 w Lublinie to doskonałe miejsce dla najmłodszych dzieci, które poszukują profesjonalnej i troskliwej opieki oraz wsparcia w pierwszych latach życia. To miejsce, gdzie każde dziecko jest indywidualne i wyjątkowe. Zapewniamy wysoką jakość opieki poprzez stymulowanie wszechstronnego rozwoju dzieci. Nasz zespół doświadczonych i wykwalifikowanych opiekunów dba o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie każdego malucha.

To tu dzieci odkrywają świat w przyjemnej i atrakcyjnej formie. Przestrzeń żłobka została zaprojektowana z myślą o potrzebach najmłodszych, oferując im możliwość zabawy, eksploracji i rozwijania swoich umiejętności. Nasze wyposażenie i zabawki są starannie dobrane, by wspierać całościowy rozwój każdego dziecka i stymulować jego zainteresowania.

Jesteśmy dumni z naszego zespołu opiekunów, którzy doskonale rozumieją potrzeby i oczekiwania dzieci oraz rodziców. Nasi pracownicy są wykształceni w dziedzinie pedagogiki i psychologii dziecięcej, co pozwala im na profesjonalne podejście do każdego dziecka. Dbalność o rozwój i dobrostan maluchów jest dla nas najważniejsza, dlatego współpracujemy z rodzicami w celu tworzenia spersonalizowanego planu opieki, odpowiadającego na indywidualne potrzeby każdego dziecka.

Zapewniamy harmonijny, edukacyjny i wesoły start w życie, budując fundamenty przyszłego sukcesu i szerokiego spektrum możliwości dla każdego dziecka.

W naszym żłobku aktywnie uczestniczymy w inicjatywach wspierających wszechstronny rozwój dzieci oraz budowanie świadomej, empatycznej i zaangażowanej społeczności.

Bierzemy udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „**Gramy Zmysłami**”, którego celem jest stymulowanie rozwoju zmysłów dzieci poprzez kreatywne, wielozmysłowe działania.

Projekt wspiera rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny najmłodszych w atmosferze zabawy i odkrywania.

Jesteśmy również uczestnikiem kampanii społecznej **„Dzieciństwo bez przemocy”**, której misją jest promowanie wychowania opartego na szacunku, zrozumieniu i bezpieczeństwie. Poprzez udział w kampanii propagujemy wśród rodziców i opiekunów wiedzę na temat budowania zdrowych relacji z dziećmi, bez stosowania przemocy — zarówno fizycznej, jak i emocjonalnej. W naszej codziennej pracy opieramy się na wartościach empatii, dialogu i uważności, wspierając dzieci w wyrażaniu emocji i potrzeb.

Równocześnie aktywnie **włączamy się w różnorodne akcje charytatywne i społeczne**, które mają na celu uwrażliwianie dzieci na potrzeby innych oraz rozwijanie postaw opartych na współczuciu i zaangażowaniu. Wspólnie z dziećmi i rodzicami organizujemy m. in.: „List do św. Mikołaja”, zbiórkę na rzecz schroniska dla zwierząt z okazji Dnia Bezdomnych Zwierząt.

Udział w takich działaniach jest dla dzieci cenną lekcją solidarności, a dla rodziców okazją do zaangażowania się we wspólne inicjatywy na rzecz dobra innych.

W ramach autorskich programów prowadzonych przez dyrektora żłobka realizujemy również:

- **„Sensoryczne Pory Roku”** – program zajęć sensorycznych dla dzieci i rodziców, prowadzony przez dyrektora żłobka – psychologa z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dziećmi, wspierający integrację sensoryczną oraz wzmacniający więź poprzez wspólne aktywności inspirowane zmieniającymi się porami roku.
- **„Złap Oddech”** – cykl spotkań dla rodziców prowadzony przez dyrektora żłobka – psychologa z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dziećmi i rodzinami. Program ma na celu wspieranie rodziców w radzeniu sobie ze stresem, budowaniu relacji opartych na spokoju i zrozumieniu oraz rozwijaniu kompetencji wychowawczych.

Nasz żłobek wspiera ogólnopolską kampanię społeczną **„Cała Polska czyta dzieciom”**, której celem jest promowanie codziennego, głośnego czytania dzieciom jako jednej z najskuteczniejszych metod wspierania ich rozwoju emocjonalnego, intelektualnego i społecznego. W naszym żłobku:

- codziennie czytamy dzieciom wybrane książki dostosowane do ich wieku i możliwości poznawczych,
- organizujemy zajęcia tematyczne oparte na literaturze dziecięcej,
- zapraszamy rodziców i opiekunów do aktywnego włączania się w akcję czytania,
- tworzymy przestrzeń, w której książka i wspólne czytanie stają się naturalnym elementem codziennego dnia.

Wierzmy, że wspólne czytanie to nie tylko sposób na rozwój dziecka, ale także doskonała okazja do budowania bliskich relacji, poczucia bezpieczeństwa i pozytywnych skojarzeń związanych z nauką oraz kulturą.

Cele opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjne (standard 1.1.1)

Prowadzenie pracy z dziećmi z pełnym respektowaniem praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka.

Cele opiekuńcze

- Zapewnienie dzieciom bezpiecznych, higienicznych i przyjaznych warunków pobytu w żłobku.
- Zaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych dziecka (sen, odpoczynek, wyżywienie, higiena).
- Budowanie poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego poprzez stałość opiekuna, przewidywalność dnia oraz indywidualne podejście do każdego dziecka.
- Wspieranie adaptacji dziecka do warunków żłobkowych oraz łagodzenie stresu związanego z rozłąką z rodzicami.
- Kształtowanie samodzielności w podstawowych czynnościach samoobsługowych, adekwatnie do wieku i możliwości dziecka.
- Uważna obserwacja rozwoju dziecka oraz szybkie reagowanie na jego potrzeby i sygnały.

Cele wychowawcze

- Kształtowanie pozytywnych relacji z dorosłymi i rówieśnikami.
- Kształtowanie prawidłowego funkcjonowania w grupie poprzez stopniowe wdrażanie zasad współżycia społecznego.
- Rozwijanie umiejętności nazywania i wyrażania emocji w sposób akceptowalny społecznie.
- Kształtowanie postaw opartych na wzajemnym szacunku, życzliwości i empatii.
- Wspieranie rozwoju poczucia własnej wartości i budowanie zaufania do siebie oraz otoczenia.
- Wprowadzanie dzieci w świat norm i zasad poprzez codzienne sytuacje wychowawcze.

Cele edukacyjne

- Wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka zgodnie z jego indywidualnym tempem i możliwościami.
- Stymulowanie rozwoju poznawczego poprzez zabawę, doświadczanie i naśladowanie.
- Rozwijanie mowy i komunikacji werbalnej oraz niewerbalnej.
- Wspomaganie rozwoju motoryki małej i dużej poprzez zabawy ruchowe, manipulacyjne i sensoryczne.
- Rozwijanie ciekawości świata i chęci eksplorowania otoczenia.
- Kształtowanie umiejętności koncentracji i uwagi podczas krótkich, dostosowanych do wieku aktywności.

Metody pracy z dziećmi (standard 1.1.2)

Budowanie relacji z dziećmi

Podstawową metodą pracy w żłobku jest budowanie stabilnych, bezpiecznych i opartych na wzajemnym zaufaniu relacji pomiędzy dzieckiem a opiekunem. Opiekun wykazuje postawę pełną empatii, akceptacji i cierpliwości, uważnie reaguje na potrzeby emocjonalne dziecka oraz dostosowuje swoje działania do jego indywidualnego tempa rozwoju. Stałość opiekuna oraz przewidywalność codziennych działań sprzyjają poczuciu bezpieczeństwa, które stanowi fundament prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego dziecka.

Ścisła współpraca z rodzicami

Współpraca z rodzicami opiera się na partnerstwie oraz regularnej, otwartej komunikacji. Opiekunowie systematycznie informują rodziców o postępach rozwojowych dziecka, jego samopoczuciu, potrzebach oraz ewentualnych trudnościach. Wymiana informacji pozwala na spójność oddziaływań wychowawczych w domu i w żłobku, co pozytywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa dziecka i wspiera jego harmonijny rozwój. Rodzice traktowani są jako ważni partnerzy w procesie opiekuńczo-wychowawczym.

Aktywne słuchanie i uważna obserwacja

Metoda aktywnego słuchania polega na uważnym wsłuchiwanie się w komunikaty dziecka – zarówno werbalne, jak i niewerbalne. Opiekun obserwuje mimikę, gesty, sposób zachowania dziecka i reaguje adekwatnie do jego potrzeb. Dzięki temu dziecko czuje się zauważone, rozumiane i akceptowane. Aktywne słuchanie sprzyja rozwojowi komunikacji, pomaga dziecku w wyrażaniu emocji oraz buduje relację opartą na wzajemnym zaufaniu.

Włączanie się w zabawy i aktywności dzieci

Opiekun aktywnie uczestniczy w zabawach podejmowanych przez dzieci, pełniąc rolę towarzysza, obserwatora lub animatora, w zależności od potrzeb sytuacji. Wspólna zabawa umożliwia lepsze poznanie zainteresowań dziecka, wzmacnia relacje społeczne oraz wspiera rozwój emocjonalny i poznawczy. Poprzez udział w zabawie opiekun modeluje właściwe zachowania, uczy zasad współdziałania oraz zachęca dzieci do podejmowania nowych aktywności.

Dostarczanie dzieciom materiałów, przedmiotów i narzędzi

Opiekun zapewnia dzieciom dostęp do różnorodnych, bezpiecznych i dostosowanych do wieku materiałów oraz pomocy dydaktycznych, które stymulują rozwój sensoryczny, motoryczny i poznawczy. Przedmioty codziennego użytku, zabawki, materiały naturalne oraz pomoce manipulacyjne umożliwiają dziecku samodzielne doświadczanie, eksperymentowanie i odkrywanie świata. Swobodny dostęp do materiałów sprzyja rozwojowi samodzielności oraz poczucia sprawczości.

Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata

Opiekun wspiera dzieci w poznawaniu otaczającej rzeczywistości poprzez nazywanie zjawisk, tłumaczenie codziennych sytuacji oraz odpowiadanie na potrzeby poznawcze dziecka. W codziennych czynnościach opiekun wprowadza elementy edukacyjne, pomagając dzieciom porządkować doświadczenia i rozumieć relacje przyczynowo-skutkowe. Działania te sprzyjają

rozwojowi myślenia, mowy oraz budowaniu pozytywnego obrazu świata jako miejsca bezpiecznego i przyjaznego.

Harmonogram dnia w Żłobku nr 4 w Lublinie

Godzina	Aktywność	Uwagi / Dostosowania
6:00 – 8:00	Schodzenie się dzieci, powitanie, zabawy swobodne	Czas na adaptację, swobodną zabawę w różnych strefach rozwoju. Dzieci obserwują siebie nawzajem.
8:00 – 8:30	Mycie rąk przed posiłkiem Śniadanie	Spokojny posiłek, indywidualne tempo dzieci.
8:30 – 11:30	Zabawowe aktywności ruchowe Zabawowe aktywności edukacyjne II śniadanie Pobyt na powietrzu	Zajęcia ruchowo – muzyczne Realizacja planu pracy Spokojny posiłek, indywidualne tempo dzieci. Zabawy ruchowe, spacer, zajęcia w ogródku. W przypadku złej pogody – zabawy w sali.
11:30 – 12:00	Mycie rąk przed obiadem Obiad	Spokojny posiłek, starsze dzieci przypominane o toalecie przed lub po posiłku.
12:00 – 14:30	Przygotowanie do odpoczynku Odpoczynek / sen	Zmiana pieluszek, toaleta, wyciszenie. Elastyczny czas odpoczynku – leżenie na leżaczkach, wyciszenie w kącie, łóżeczko dla najmłodszych. Starsze dzieci mogą mieć cichą zabawę jeżeli nie potrzebują drzemki.
14:30 – 15:30	Ubieranie dzieci o drzemce Mycie rąk przed podwieczorkiem Podwieczorek	Zmiana pieluszek, toaleta. Czas spokojnego posiłku, dostosowany do potrzeb grupy.
15:00 – 17:00	Swobodne zabawowe aktywności edukacyjne Zabawy wyciszające, przygotowanie do odbioru przez rodziców, pożegnanie	Czas na spokojną zabawę, podsumowanie dnia, przekazanie informacji rodzicom.

Uwagi do harmonogramu:

1. **Pobyty na powietrzu** – 1 raz dziennie, dostosowany do pogody i wieku dzieci.
2. **Czynności higieniczne** – przewijanie, toaleta odbywa się zgodnie z potrzebami dziecka, nie jest sztywno wpisane w harmonogram całej grupy.
3. **Odpoczynek** – elastyczny, możliwy w różnej formie (wyciszenie w kącie, łóżeczko, leżaczek).
4. **Aktywności edukacyjne** – różnicowanie trudności i rodzaju zajęć w zależności od wieku i poziomu rozwoju dzieci.
5. **Elastyczność godzin** – czas śniadania, podwieczorku czy pobytu na powietrzu może być minimalnie przesunięty w zależności od ilości obecnych dzieci w żłobku.

DZIAŁANIA PERSONELU, WSKAZÓWKI METODYCZNE ORAZ AKTYWNOŚCI

Organizacja odpoczynku dziecka w placówce (4.1)

Personel żłobka codziennie zapewnia dzieciom warunki sprzyjające odpoczynkowi i regeneracji sił. Forma odpoczynku jest dostosowana do indywidualnych potrzeb oraz możliwości dzieci.

Odpoczynek organizowany jest w dwóch formach:

- odpoczynek na leżaczkach, przeznaczony dla dzieci potrzebujących snu lub dłuższego wyciszenia,
- odpoczynek w kąciu relaksacyjnym, obejmujący spokojne formy relaksu, takie jak słuchanie cichej muzyki, oglądanie książeczek lub inne ciche aktywności.

Personel dba o spokojną atmosferę, bezpieczeństwo dzieci oraz poszanowanie ich potrzeb i rytmu dnia.

Wspieranie autonomii dziecka podczas czynności higienicznych (4.2)

Podczas wykonywania czynności higienicznych personel wspiera samodzielność i poczucie bezpieczeństwa dziecka. Działania te realizowane są w sposób spokojny i dostosowany do wieku dziecka.

Personel:

- informuje dziecko o planowanych czynnościach higienicznych, takich jak zmiana pieluszki czy mycie rąk,
- opisuje wykonywane czynności, aby dziecko wiedziało, co będzie się z nim działo,
- upewnia się, że dziecko rozumie intencje osoby dorosłej,
- zachęca dziecko do współpracy i udziału w czynnościach na miarę jego możliwości,
- respektuje tempo dziecka oraz jego reakcje emocjonalne.

Wspieranie samodzielności dziecka podczas posiłków (4.4)

Personel żłobka stwarza warunki sprzyjające rozwijaniu samodzielności dziecka podczas spożywania posiłków, dbając jednocześnie o komfort i dobre samopoczucie dzieci.

Personel:

- zaprasza dzieci do wspólnego przygotowania miejsca do posiłku oraz do sprzątnięcia po jego zakończeniu,
- zachęca dzieci do samodzielnego jedzenia, dostosowując zakres pomocy do ich potrzeb,
- zapewnia dzieciom wystarczającą ilość czasu na spożycie posiłku, bez pośpiechu,
- wspiera kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych w spokojnej i przyjaznej atmosferze,
- respektuje sygnały głodu i sytości wysyłane przez dziecko.

BUDOWANIE RELACJI ORAZ KOMUNIKACJA Z DZIECKIEM

Nawiązywanie relacji z dziećmi i budowanie poczucia bezpieczeństwa (5.1)

Personel żłobka buduje relacje z dziećmi w sposób zapewniający im poczucie bezpieczeństwa, akceptacji oraz wsparcia emocjonalnego. Działania te oparte są na uważnej obserwacji dzieci i reagowaniu na ich potrzeby.

Personel:

- często przebywa w fizycznej bliskości dzieci, dostosowując swoją pozycję do ich poziomu, np. siadając na podłodze lub przy stole,
- odzwierciedla emocje dzieci, zarówno radość i entuzjazm, jak i inne stany emocjonalne,
- utrzymuje pozytywną atmosferę w kontakcie z dziećmi poprzez uśmiech, żart, śmiech oraz ciepłe reagowanie na inicjowane przez dzieci interakcje,
- jest uważny na trudne momenty dzieci, takie jak zmęczenie lub przestymulowanie, i wspiera je poprzez dostosowanie otoczenia, tonu głosu oraz sposobu komunikacji,
- umożliwia dzieciom okazywanie potrzeby bliskości fizycznej, w tym przytulania, w odpowiedzi na ich werbalne i niewerbalne sygnały.

Reagowanie werbalne i niewerbalne na zachowania dzieci (5.2)

Personel reaguje na zachowania dzieci w sposób wspierający ich rozwój emocjonalny, społeczny oraz poczucie sprawczości.

Personel:

- włącza się w zabawę i aktywności dzieci lub wycofuje się z nich, gdy dzieci nie potrzebują wsparcia osoby dorosłej,
- pozwala dzieciom na popełnianie błędów oraz zachęca je do samodzielnego poszukiwania rozwiązań i naprawiania trudności, jeśli są na to gotowe,
- akceptuje wyrażanie emocji przez dzieci, niezależnie od ich rodzaju i intensywności,
- okazuje dzieciom szacunek, również poprzez stosowanie form grzecznościowych, takich jak „proszę” i „dziękuję”.

Komunikowanie dzieciom aktywności w ciągu dnia oraz zmian w planie dnia (5.3)

Personel w sposób jasny i zrozumiały informuje dzieci o planowanych aktywnościach oraz zmianach w organizacji dnia, dbając o poczucie bezpieczeństwa i przewidywalności.

Personel:

- uprzedza dziecko o czynnościach podejmowanych z jego udziałem (np. zmiana pieluszki, wycieranie nosa lub buzi) i oczekuje na jego reakcję werbalną lub niewerbalną, aby upewnić się, że dziecko rozumie sytuację,
- przypomina dzieciom o kolejnych punktach planu dnia, wykorzystując komunikaty werbalne, gesty lub znaki graficzne dostosowane do wieku i możliwości dzieci.

FUNKCJONOWANIE DZIECKA W GRUPIE ORAZ ROZWÓJ SPOŁECZNY

Rozwijanie poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi dziećmi (6.1)

Personel żłobka podejmuje działania sprzyjające budowaniu u dzieci poczucia przynależności do grupy oraz rozwijaniu zainteresowania innymi dziećmi, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych.

Personel:

- aranżuje przestrzeń sali w sposób umożliwiający dzieciom obserwowanie aktywności innych dzieci, m.in. poprzez wydzielenie stref zabawy wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały oraz możliwość modyfikowania przestrzeni w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci,
- dba o codzienne rytuały przywitania i pożegnania oraz realizację wspólnego planu dnia, obejmującego powtarzalne zabawy integrujące dzieci,
- włącza dzieci w dekorowanie sali, dostosowując zakres ich udziału do wieku i możliwości,
- modeluje pozytywne interakcje społeczne podczas zabaw, w których uczestniczy razem z dziećmi,
- wykorzystuje wiedzę o zainteresowaniach, temperamencie i potrzebach dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy.

Wspieranie rozwoju autonomii dzieci (6.2)

Personel żłobka wspiera rozwój autonomii dzieci, umożliwiając im podejmowanie samodzielnych działań oraz stopniowe przejmowanie odpowiedzialności adekwatnej do ich wieku.

Personel:

- umożliwia dzieciom podejmowanie różnych ról w grupie, np. poprzez wyznaczenie dyżurnych w najstarszej grupie,
- zapewnia dzieciom czas na samodzielne wykonywanie czynności, takich jak ubieranie się, sprzątanie, układanie puzzli czy organizowanie miejsca zabawy,
- stwarza dzieciom okazje do pomagania innym dzieciom,
- wspiera samodzielne rozwiązywanie konfliktów między dziećmi oraz udziela pomocy w sytuacjach, gdy dzieci nie potrafią samodzielnie znaleźć rozwiązania,
- dąży do stosowania spójnej strategii postępowania przez cały personel w sytuacjach konfliktowych,
- umożliwia dzieciom podejmowanie decyzji i dokonywanie wyborów zgodnie z ich możliwościami rozwojowymi.

Wspieranie współpracy i komunikacji dzieci w grupie (6.3)

Personel żłobka podejmuje działania wspierające rozwój umiejętności współpracy i komunikacji dzieci w grupie rówieśniczej.

Personel:

- udziela dzieciom prostych i jasnych wskazówek dotyczących współpracy, np. „Najpierw on, potem ty”,
- pozostaje w pobliżu dzieci, gdy podejmują one decyzje dotyczące wspólnej zabawy,
- podpowiada dzieciom sposoby zachowania się w konkretnych sytuacjach, koncentrując się na pozytywnych komunikatach korygujących,
- wprowadza zasady funkcjonowania w grupie oraz wyjaśnia dzieciom ich znaczenie w sposób dostosowany do wieku.

Celebrowanie świąt i ważnych wydarzeń (6.4)

Personel żłobka wspiera celebrowanie świąt oraz ważnych wydarzeń w sposób dostosowany do wieku dzieci, ich potrzeb emocjonalnych oraz możliwości rozwojowych. Celebrowanie dotyczy wydarzeń bliskich najmłodszym dzieciom i ma charakter dobrowolny.

W grupach mogą być obchodzone m.in.:

- urodziny dzieci, według ustalonego z rodzicami prostego i jednolitego rytuału,
- Dzień Dziecka,
- Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny, z zachowaniem zasady dobrowolności udziału dzieci,

Personel:

- uzgadnia sposób celebrowania świąt o znaczeniu kulturowym lub religijnym z rodzicami,
- respektuje prawo dziecka do odmowy udziału w świętowaniu lub w poszczególnych elementach rytuału, np. przytulania przez inne dzieci.

POZNAWANIE I DOŚWIADCZANIE OTACZAJĄCEGO ŚWIATA

Wskazówki metodyczne sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata (7.1)

Personel żłobka stwarza dzieciom warunki do aktywnego poznawania i doświadczania otaczającego świata poprzez zabawę, obserwację oraz codzienne sytuacje edukacyjne, dostosowane do ich wieku i zainteresowań.

Personel:

- umożliwia dzieciom zabawę w kąciakach tematycznych, które są regularnie uzupełniane o nowe materiały, zabawki i przedmioty, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami oraz aktualnymi potrzebami dzieci,
- rozwija zainteresowania dzieci poprzez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań dostępnych materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych,
- dostosowuje czas trwania zabaw do możliwości i zaangażowania dzieci, umożliwiając ich kontynuowanie tak długo, jak długo dzieci wykazują zainteresowanie,
- inicjuje zabawy o tematyce zgodnej z aktualnymi zainteresowaniami dzieci,

- zapewnia dzieciom dostęp do materiałów wzbudzających ciekawość, przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów pochodzenia naturalnego,
- umożliwia dzieciom eksplorowanie najbliższego otoczenia placówki oraz obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.

Wspieranie rozwoju poznawczego dzieci

Wspieranie myślenia przyczynowo-skutkowego (7.2.1)

Personel wspiera rozwój myślenia przyczynowo-skutkowego dzieci poprzez codzienne interakcje, zabawę oraz sytuacje edukacyjne.

Personel:

- opisuje działania podejmowane przez dziecko oraz zmiany zachodzące w badanych przez nie przedmiotach i materiałach,
- zachęca dziecko do skupienia się na działaniu i przewidywania jego skutków, formułując proste komentarze i pytania,
- wykorzystuje czynności dnia codziennego, takie jak ubieranie się, jedzenie czy czynności higieniczne, oraz tworzy sytuacje edukacyjne, w których dziecko może:
 - manipulować przedmiotami i materiałami,
 - podejmować czynności odwracalne i nieodwracalne,
 - wykonywać proste doświadczenia,
 - próbować nowych rozwiązań i sprawdzać ich skuteczność.

Wspieranie umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata (7.2.2)

Personel wspiera dzieci w rozwijaniu umiejętności obserwacji poprzez wspólne przyglądanie się zjawiskom oraz omawianie ich w sposób dostosowany do wieku dziecka.

Personel:

- obserwuje razem z dzieckiem lub grupą dzieci zjawiska, które przyciągają ich uwagę, i komentuje je prostym, zrozumiałym językiem,
- okazuje zaciekawienie i zaangażowanie w badanie, modelując postawę ciekawości i dociekliwości,
- pomaga dzieciom w rozumieniu tego, co obserwują i czego doświadczają, poprzez opisywanie i wyjaśnianie,
- zachęca dzieci do eksplorowania natury i przestrzeni na zewnątrz budynku, umożliwiając swobodną zabawę oraz towarzysząc dzieciom w obserwacjach.

Wspieranie używania określeń opisujących cechy przedmiotów (7.2.3)

Personel wspiera rozwój językowy dzieci poprzez nazywanie i porównywanie cech przedmiotów w codziennych sytuacjach.

Personel:

- określa i nazywa cechy przedmiotów używanych przez dzieci, takie jak kolor, kształt czy faktura,
- opisuje relacje między przedmiotami (np. dużo–mało, blisko–daleko, ciepłe–zimne) podczas codziennych czynności, swobodnej zabawy oraz zajęć kierowanych,
- umożliwia dzieciom dokonywanie wyboru między różnymi produktami podczas posiłków i opisuje różnice między nimi,
- porównuje przedmioty w otoczeniu, używając określeń takich jak duży–mały, większy–mniejszy.

Wspieranie używania określeń przestrzennych (7.2.4)

Personel wspiera rozwój rozumienia pojęć przestrzennych poprzez ich systematyczne stosowanie w codziennej komunikacji z dziećmi.

Personel:

- używa w codziennych kontaktach z dziećmi określeń przestrzennych, takich jak: góra, dół, przód, tył, lewo, prawo, nad, pod, obok, wewnątrz, na zewnątrz, przed, za, między, wyżej, niżej, daleko, blisko, wysoko, nisko,
- opisuje własne czynności oraz aktywności dzieci, umiejscawiając je w przestrzeni i odnosząc się do relacji między przedmiotami.

ROZWÓJ KOMUNIKACJI I JĘZYKA DZIECKA

Wskazówki metodyczne wspierające rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się (8.1)

Personel żłobka wspiera rozwój komunikacji i języka dzieci poprzez codzienne, świadome i uważne interakcje werbalne i niewerbalne, dostosowane do wieku oraz możliwości rozwojowych dzieci.

Mówienie do dzieci (8.1.1)

Personel:

- komunikuje się z dziećmi w sposób jasny i zrozumiały,
- inicjuje kontakt werbalny i niewerbalny z dzieckiem,
- stosuje pytania otwarte oraz pytania rozszerzające, które zachęcają dziecko do wypowiedzi, zainteresowania się tematem lub podjęcia działania,
- używa różnorodnych form wypowiedzi, takich jak pytania, zdania twierdzące i wykrzyknikowe,
- towarzyszy dzieciom w zabawie i często komentuje podejmowane przez nie działania,
- dopytuje dzieci o ich potrzeby podczas codziennych czynności, takich jak toaleta, posiłki czy ubieranie się,
- kieruje wzrok i postawę ciała w stronę dziecka, które się komunikuje,

- zadaje pytania rozszerzające oraz komentuje wypowiedzi dziecka w sposób zachęcający do dalszej komunikacji.

Wzbogacanie słownictwa dzieci (8.1.2)

Personel:

- używa słów z różnych kategorii językowych, takich jak nazwy przedmiotów, czynności, uczuć i funkcji,
- rozwija rozmowy odnoszące się do wspólnych doświadczeń oraz wydarzeń z życia dziecka,
- nazywa i opisuje działania dziecka, używając nowych i poprawnych językowo słów,
- wspiera rozwój języka poprzez opisywanie zjawisk, sytuacji i przedmiotów oraz łączenie nowych określeń ze słownictwem już znanym dziecku,
- wypowiada się pełnymi zdaniami i unika infantylizowania języka,
- posługuje się pierwszą osobą w komunikacji z dzieckiem.

Aktywności wspierające rozwój komunikacji i języka

Rozmowy z dziećmi (8.2.1)

Personel:

- prowadzi rozmowy z dziećmi w formie naprzemiennej wymiany: słuchanie – mówienie – słuchanie,
- wykorzystuje codzienne sytuacje do rozmów z dziećmi, zarówno podczas zabawy, jak i czynności samoobsługowych,
- angażuje dzieci w rozmowy odnoszące się do wspólnych doświadczeń oraz osobistych przeżyć dziecka.

Komunikowanie się dzieci ze sobą oraz z personelem (8.2.2)

Personel:

- stwarza sytuacje sprzyjające wspólnej zabawie i rozmowom między dziećmi,
- wspiera komunikację dzieci z rówieśnikami oraz z personelem, m.in. poprzez zabawy tematyczne,
- rozmawia z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich zainteresowania,
- udziela dzieciom wskazówek ułatwiających komunikowanie się, np. poprzez podpowiadanie możliwych form wypowiedzi.

Aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu i słuchaniu tekstów (8.2.3)

Personel:

- wprowadza i kultywuje zwyczaj codziennego czytania o stałej porze oraz codziennych zabaw ze śpiewem,

- wykorzystuje rymowanki i piosenki do rozpoczynania, trwania oraz kończenia różnych czynności dnia,
- czyta i opowiada dzieciom książki z ilustracjami, umożliwiając im aktywny udział poprzez oglądanie, dotykanie książek oraz komentowanie treści.

ROZWÓJ FIZYCZNY DZIECKA ORAZ INTEGRACJA SENSORYCZNA

Wskazówki metodyczne wspierające rozwój fizyczny dzieci (9.1)

Personel żłobka wspiera rozwój fizyczny dzieci poprzez codzienne aktywności ruchowe oraz działania angażujące zmysły, dostosowane do wieku, możliwości i indywidualnych potrzeb dzieci.

Rozwój sprawności w zakresie małej motoryki (9.1.1)

Personel:

- zapewnia dostępność materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności rąk i palców,
- stwarza sytuacje sprzyjające ćwiczeniu małej motoryki, m.in. poprzez zgniatanie, rolowanie i rozplaszczanie miękkich mas, trzymanie małych przedmiotów, doskonalenie chwytów oraz darcie papieru,
- umożliwia dzieciom zamykanie i otwieranie pojemników, zakręcanie i odkręcanie elementów oraz wkładanie i wyjmowanie drobnych przedmiotów.

Rozwój percepcji zmysłowej (9.1.2)

Personel:

- zapewnia dzieciom codzienny kontakt z materiałami angażującymi różne zmysły, w tym dotyk, smak, zapach, wzrok, słuch oraz poczucie ułożenia ciała i równowagi,
- organizuje w ciągu dnia różnorodne aktywności sensoryczne, dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci, zapewniając im czas na swobodne zaangażowanie i wspólną zabawę,
- stwarza niemowlętom warunki do samodzielnego badania różnorodnych obiektów oraz własnego ciała, w tym rąk, nóg i twarzy.

Rozwój sprawności w zakresie dużej motoryki (9.1.3)

Personel:

- wspiera niemowlęta w nauce kontrolowania ruchów ciała oraz w nabywaniu umiejętności stania, poruszania się na czworakach i chodzenia,
- umożliwia niemowlętom eksplorowanie przestrzeni poprzez umieszczanie ich w różnych miejscach, które stwarzają nowe możliwości ruchowe i poznawcze,
- inicjuje zabawy ruchowe i podąża za aktywnością dzieci, np. poprzez wspólne turlanie się lub poruszanie na czworakach,
- stwarza dzieciom warunki do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem się kolejnych umiejętności motorycznych,

- umożliwia dzieciom wielokrotne powtarzanie i ćwiczenie umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są nimi zainteresowane,
- wykorzystuje codzienne sytuacje do ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, m.in. podczas posiłków, ubierania się oraz czynności porządkowych.

Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej i integrację sensoryczną

Zabawy angażujące zmysły (9.2.1)

Personel inicjuje i proponuje dzieciom aktywności angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku i smaku, takie jak:

- ścieżki sensoryczne, w tym chodzenie bosą stopą po trawie lub piasku,
- zabawy wodą, piaskiem i błotem,
- malowanie rękami,
- słuchanie i wydawanie dźwięków,
- wąchanie naturalnych zapachów, np. warzyw, owoców, ziół i kwiatów,
- poznawanie różnych smaków,
- zabawy z wykorzystaniem tzw. „koszyka skarbów”.

Zabawy wspierające rozwój motoryki małej (9.2.2)

Personel inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- zabawy klockami,
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników,
- wlewanie, przelewanie i wylewanie wody,
- przesypywanie materiałów sypkich z użyciem różnych narzędzi,
- zabawy papierem, obejmujące chwytanie, darcie i składanie,
- malowanie farbami palcami, pędzlami lub stemplami,
- zabawy masami plastycznymi, w tym lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie i łączenie,
- zapinanie i odpinanie elementów,
- włączanie prostych przycisków.

Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi (9.2.3)

Personel proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- wspinanie się z wykorzystaniem bezpiecznych elementów, np. materacy,
- chodzenie po wyznaczonym śladzie,
- samodzielne jedzenie,
- malowanie i rysowanie,

- mycie rąk,
- ubieranie się i zdejmowanie prostych elementów garderoby,
- sprzątanie zabawek do pojemników,
- zabawy piłką, w tym rzucanie, łapanie i turlanie.

Zabawy wspierające czucie głębokie i schemat własnego ciała (9.2.4)

Personel inicjuje i proponuje dzieciom zabawy, takie jak:

- turlanie się,
- huśtanie,
- przeciskanie się przez tunel,
- otulanie kocem,
- masaże,
- naśladowanie ruchów,
- obserwowanie siebie w lustrze,
- zabawy paluszkowe.

TWÓRCZA EKSPRESJA DZIECKA ORAZ KONTAKT Z KULTURĄ

Wskazówki metodyczne wspierające twórczą ekspresję dzieci oraz warunki sprzyjające działaniom twórczym (10.1)

Personel żłobka stwarza dzieciom warunki sprzyjające swobodnej ekspresji twórczej oraz zapewnia dostęp do wytworów kultury, z poszanowaniem indywidualnego tempa i sposobu działania każdego dziecka.

Personel:

- zapewnia dzieciom dostęp do różnorodnych materiałów umożliwiających kreatywne działanie,
- tworzy bezpieczną atmosferę sprzyjającą twórczości, wolną od oceniania, dając dzieciom swobodę działania oraz czas potrzebny na zaangażowanie się we własnym tempie,
- docenia proces twórczy, a nie końcowy efekt działań dzieci,
- wspiera i nadaje wartość samemu działaniu tworzenia,
- nazywa działania podejmowane przez dzieci bez poprawiania i oceniania,
- zapewnia dzieciom czas i przestrzeń na działania kreatywne w ciągu całego dnia,
- stwarza okazje do twórczej ekspresji m. in. poprzez taniec, śpiew, manipulowanie materiałami plastycznymi oraz wydawanie dźwięków,
- organizuje działania artystyczne zarówno dla całej grupy, jak i dla mniejszych zespołów lub pojedynczych dzieci, w zależności od ich potrzeb,

- umożliwia dzieciom kontakt ze sztuką o wysokiej jakości artystycznej, w tym rzeźbą, malarstwem i rysunkiem,
- zapewnia dzieciom kontakt z muzyką wysokiej jakości, zarówno pod względem repertuaru, jak i jakości odtwarzania,
- zapewnia dostęp do książek i albumów o wysokich walorach graficznych i estetycznych,
- organizuje działania plastyczne na dużych powierzchniach, zarówno poziomych, jak i pionowych (co najmniej formatu A3), umieszczonych na wysokości wzroku dziecka,
- stwarza warunki do aktywności twórczej na zewnątrz budynku, w naturalnym otoczeniu.

Działania personelu zachęcające dzieci do twórczej ekspresji

Wyrażanie twórczej ekspresji w różnych formach (10.2.1)

Personel zachęca dzieci do ekspresji twórczej w następujących obszarach:

- **sfera muzyczna** – śpiewanie, granie, wytwarzanie dźwięków z wykorzystaniem głosu, ciała, przedmiotów i zjawisk, powtarzanie i modyfikowanie melodii, słuchanie dźwięków naturalnych i wytworzonych oraz muzyki i piosenek,
- **sfera plastyczna** – malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych powierzchniach, tworzenie form przestrzennych oraz dekorowanie z użyciem różnorodnych materiałów,
- **sfera ruchowa** – swobodny i spontaniczny ruch, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie własnych sekwencji ruchowych z wykorzystaniem ciała i rekwizytów, taniec do muzyki,
- **sfera słowna** – spontaniczne zabawy głosem, tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięków naśladowczych, zmiana barwy głosu, tworzenie rymów, recytowanie wierszyków oraz modyfikowanie znanych tekstów,
- **łączenie różnych form ekspresji** – np. swobodny ruch do muzyki połączony z wokalizą oraz malowaniem wodą na chodniku.

Wykorzystywanie różnorodnych materiałów (10.2.2)

Personel zachęca dzieci do korzystania z różnorodnych materiałów, takich jak:

- woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie,
- zioła, warzywa i owoce,
- instrumenty muzyczne i przedmioty wydające dźwięki,
- elementy garderoby i materiały tekstylne,
- papier oraz przedmioty codziennego użytku.

Poznawanie wytworów kultury (10.2.3)

Personel zapoznaje dzieci z różnymi wytworami kultury poprzez:

- organizowanie teatryków z udziałem personelu, rodziców lub zaproszonych artystów,

- umożliwianie słuchania muzyki na żywo,
- prezentowanie dzieciom muzyki klasycznej,
- pokazywanie reprodukcji dzieł malarskich i rzeźbiarskich,
- czytanie oraz oglądanie książek i albumów o wysokich walorach artystycznych i językowych.

ZAKOŃCZENIE

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny żłobka stanowi podstawę codziennej pracy personelu z dziećmi oraz wyznacza kierunki działań wspierających ich harmonijny rozwój. Zapisy zawarte w dokumencie uwzględniają potrzeby rozwojowe dzieci w wieku do 3 lat, ich indywidualne możliwości, tempo rozwoju oraz prawo do bezpieczeństwa, szacunku i podmiotowego traktowania.

Realizacja planu opiera się na tworzeniu bezpiecznego, przyjaznego i przewidywalnego środowiska, sprzyjającego rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu, poznawczemu, językowemu, fizycznemu oraz twórczemu dzieci. Personel żłobka pełni rolę wspierającą, towarzysząc dzieciom w codziennych doświadczeniach, zabawie i nauce poprzez relacje oparte na uważności, empatii i poszanowaniu autonomii dziecka.

Plan jest dokumentem otwartym, podlegającym bieżącej analizie i modyfikacjom w zależności od potrzeb dzieci, oczekiwań rodziców oraz zmian organizacyjnych w placówce. Jego realizacja wymaga współpracy całego zespołu oraz stałego podnoszenia kompetencji personelu.

Niniejszy dokument służy zapewnieniu wysokiej jakości opieki, wychowania i edukacji dzieci w żłobku oraz stanowi punkt odniesienia dla codziennych działań opiekuńczo-wychowawczych placówki.